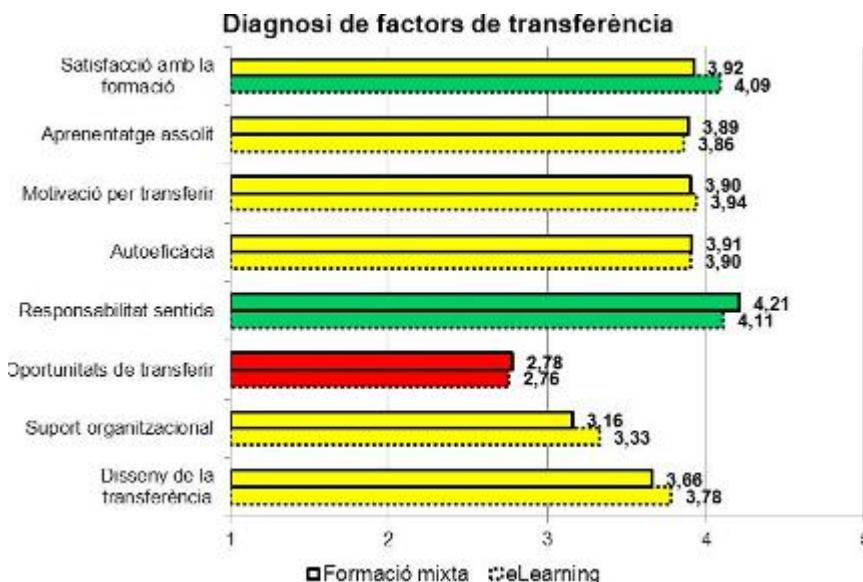

Avaluant l'eficàcia de la formació basada en noves tecnologies

10/2012 - **Pedagogia.** L'eficàcia de la formació de treballadors d'empreses espanyoles basat en la utilització de noves tecnologies, o eLearning, davant del clàssic aprenentatge presencial, ha estat avaluat per un grup d'investigadors de la UAB, que a més ha creat un model per a l'avaluació general de la transferència de formació. Aquesta recerca sembla indicar que el més adequat seria combinar els dos recursos i no centrar-se únicament en la formació eLearning, que hauria de ser utilitzada de forma més responsable i racional pels responsables de les empreses.

A l'any 2009, quasi un terç de la formació a treballadors realitzada a la UE es va dur a terme mitjançant la tecnologia, segons les dades de l'informe ASTD del 2009. La gran part d'aquest tipus de formació als treballadors d'empreses rep el nom de formació eLearning. Les empreses consideren que és rentable, convenient i eficaç, però no tenen prou dades per demostrar-ho, ja que el 67% d'aquestes organitzacions no avaluen l'eficàcia de la formació eLearning. Si prenem com a punt de referència les dades d'eficàcia de la formació presencial -aquella més tradicional-, sabem que només entre un 10 i un 30% dels aprenentatges de la formació es transfereixen, es a dir, s'utilitzen al lloc de treball; això implica que gran part de la inversió en formació es perd. Per aquest motiu, és important avaluar l'eLearning, i per això des de l'equip de recerca GIPE de la Universitat Autònoma de Barcelona vam crear al 2010 un model d'Avaluació de la Transferència de la Formació o ETF per tal d'avaluar els factors que afecten la formació de les organitzacions espanyoles. A més, vam dissenyar el ETF per diagnosticar els factors que afecten l'eLearning, així com els de la formació presencial. Durant l'any 2009-2010 vam dur a terme un estudi finançat per la *Fundación Tripartita para la Formación en el Empleo*, en què un dels objectius era conèixer com actuaven els factors del model ETF a la formació eLearning, en comparació a la formació mixta (sessions presencials i sessions eLearning). Vam enquestar telefònicament a un total de 1,044 treballadors que havien fet formació de demanda, dels quals el 7% van participar en eLearning, mentre que un 15% van fer formació mixta.

En verd els facilitadors forts, en groc els facilitadors febles i en vermell les barreres per transferir.

Els resultats de l'estudi (veure el gràfic) van mostrar que les condicions de transferència eren més favorables en la formació mixta que no pas en eLearning; és a dir, els factors de la transferència del model ETF tenien puntuacions més elevades en la formació mixta. No obstant, ambdós tipus de formacions presenten puntuacions semblants.

Per una banda, *les oportunitats de transferir* es converteixen en un obstacle per l'aplicació dels aprenentatges al lloc de treball, donat que moltes vegades els treballadors no disposen dels recursos necessaris, del temps o de la oportunitat d'aplicar el que aprenen. D'altra banda, *la responsabilitat sentida* –la responsabilitat que el treballador percep sobre transferir l'aprenentatge per tal de rendibilitzar la inversió realitzada per l'empresa- és un facilitador de la transferència.

Tot i així, hi ha diferències en les puntuacions del factor *satisfacció amb la formació*, que són més elevades en la formació mixta. Això ens diu que la formació realitzada a l'aula es valora més positivament pels participants i fa que aquesta metodologia formativa sigui més eficaç que l'eLearning.

Per concloure, el diagnòstic dels factors mitjançant el model ETF és una eina útil per comprendre els elements que milloren i enforteixen l'eficàcia de la formació a Espanya. Aquest estudi ens ha proporcionat informació rellevant en matèria de formació contínua, així com sobre l'eficàcia de l'eLearning. Malgrat això, cal seguir investigant en el tema, i desenvolupar mecanismes que permetin un ús més racional i responsable de la formació eLearning, ja que en el context socio-econòmic actual, no ens podem permetre males inversions en la formació dels nostres treballadors.

Pilar Pineda Herrero / Carla Quesada Pallarès

Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social

Pineda-Herrero, P.; Quesada, C.; Stoian, A. (2011). Evaluating the e-learning efficacy in Spain: a diagnosis of learning transfer factors affecting e-learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences Journal* 30, 2199-2203.